

Vergaderjaar 2009–2010

30 136

Herstructurering en uitvoering Stedelijke vernieuwing

27 562

Verstedelijkingsbeleid tot 2010

Nr. 31

BRIEF VAN DE MINISTER VOOR WONEN, WIJKEN EN INTEGRATIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 18 december 2009

Tijdens de behandeling van het eerste deel mijn begroting 2010 – toegepast op wonen en wijken – op 28 oktober jongstleden heeft mevrouw Van der Burg mij een vraag gesteld over de effectiviteit van de Tijdelijke stimuleringsregeling woningbouwprojecten 2009. Zij stelde deze vraag naar aanleiding van het op mijn verzoek door het Economisch Instituut voor de Bouwnijverheid (EIB) opgestelde rapport «Verkenning effecten stimuleringsmaatregelen rond de woningbouw» (TK 27 562, nr. 44). In dit rapport spreekt het EIB de verwachting uit dat, op basis van een aantal expliciete aannames en inschattingen, de inzet van het totale pakket van door het kabinet overwogen en goeddeels ook getroffen crisismaatregelen met betrekking tot de woningbouw – waaronder de genoemde stimuleringsregeling – in de jaren 2009, 2010 en 2011 kan leiden tot een beperking van de terugval van de woningproductie met in totaal 18 000 woningen (ten opzichte van de situatie waarin geen maatregelen zouden zijn getroffen). Mevrouw Van der Burg stelde mij de vraag hoe deze verwachting van het EIB zich verhoudt tot het gegeven dat alleen al met de inzet van de eerste tranche ad € 100 mln. van de stimuleringsregeling (waarvoor in totaal circa € 350 mln. beschikbaar is), de start van de bouw van bijna 15 000 woningen wordt «gefaciliteerd». Ik heb mevrouw Van der Burg toegezegd haar vraag schriftelijk te beantwoorden.

Voordat ik hierna haar vraag beantwoord, hecht ik eraan toe te lichten waarom de beantwoording enige tijd op zich heeft laten wachten. Gelet op de ingrijpende effecten van de crisis op de woningbouw en het daarmee verbonden werkgelegenheidsverlies, heb ik prioriteit gegeven aan de inzet van de tweede tranche van de stimuleringsregeling, waarover ik uw Kamer in mijn brief van 9 september 2009 heb geïnformeerd (TK 27 562, nr. 43). Ik hoop dat u daar begrip voor hebt.

Naar aanleiding van de vraag van mevrouw Van der Burg merk ik het volgende op.

Dat met de inzet van de eerste tranche van de stimuleringsregeling voor € 100 mln. subsidie-aanvragen van gemeenten voor de bouw van bijna 15 000 woningen zijn gehonoreerd, wil niet zeggen dat daarmee de terugval van de woningproductie ten gevolge van de crisis ook met 15 000 woningen wordt beperkt.

Allereerst heb ik er bij het ontwerp van de regeling rekening mee gehouden, dat in de praktijk een tijdige start (vóór 1 januari aanstaande) van de bouw van deze woningen niet in alle gevallen haalbaar zal blijken te zijn. Daarom heb ik bepaald dat in voorkomende gevallen de desbetreffende gemeenten de subsidie dienen te restitueren. Inmiddels hebben gemeenten vóór 2 november jongstleden (de sluitingsdatum voor subsidie-aanvragen in het kader van de tweede tranche) op eigen initiatief in totaal circa € 14 mln. (voor ruim 2000 woningen) gerestitueerd. Ik heb deze gemeenten de gelegenheid geboden met de desbetreffende woningen opnieuw mee te doen in de tweede tranche (start bouw uiterlijk 1 juli 2010) en niet los hiervan het voor de tweede tranche beschikbare budget met € 14 mln. verhoogd tot € 164 mln. Ik verwacht overigens dat na 1 januari aanstaande nog een (beperkt) deel van de verstrekte subsidies zal worden gerestitueerd (omdat de bouw van een aantal gesubsidiëerde woningen uiteindelijk niet vóór 1 januari zal blijken te zijn gestart). Deze restitutie zal ik toevoegen aan het budget voor de derde tranche van de stimuleringsregeling.

Met betrekking tot het effect van de stimuleringsregeling moet verder rekening worden gehouden met het risico dat de vraag en/of aanbodgerichte inzet door gemeenten van de subsidie (in combinatie met de inzet van lokale/regionale publieke en private partijen) de bouw van woningen stimuleert, die – eventueel later en/of in enigszins gewijzigde vorm – ook zonder subsidie zouden zijn gerealiseerd. Hoewel geprobeerd is (door middel van de subsidievoorwaarden) dit risico te beperken, is dit risico niet uit te sluiten. Bovendien moet er rekening mee worden gehouden dat de subsidiëring van projecten ertoe kan leiden dat andere, niet-gesubsidiëerde projecten, die op dezelfde vraag inspelen, moeilijker (of niet) van de grond komen.

Een precieze kwantitatieve indicatie van de effecten van een en ander is moeilijk te geven. Het EIB heeft deze effecten desalniettemin ingeschat met de hiervoor geschetste uitkomst. Een op mijn verzoek door Ecorys verricht onderzoek naar de inzet door gemeenten van in het kader van de eerste tranche verstrekte subsidies bevestigt, dat deze subsidies alleen zeker niet in alle onderzochte gevallen doorslaggevend zijn geweest. Als ook de met de subsidie gegenereerde inzet van lokale/regionale publieke en private partijen (één van de subsidievoorwaarden) in de beschouwing wordt betrokken, wordt het beeld aanmerkelijk positiever. In combinatie blijken de getroffen maatregelen niet zelden net de doorslag te hebben gegeven. Hier komt bij dat de inzet van de stimuleringsregeling ook vaak een prikkel voor partijen opleverde om met betrekking tot vastgelopen en «panklare» projecten opnieuw om de tafel te gaan zitten om deze projecten – onder andere door versnelling van besluitvorming en innovatieve aanpakken – vlot te trekken.

Het Ecorys-onderzoek treft u hierbij aan.¹

Al met al concludeer ik – in het besef dat de daadwerkelijke effecten pas ná 1 januari kunnen worden gemeten – dat ook als de EIB-prognose wordt aangehouden, de inzet van het stimuleringsbudget naar verwachting substantiële effecten kan hebben.

Vooralsnog hoop ik u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

De minister voor Wonen, Wijken en Integratie,
E. E. van der Laan

¹ Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer.